

СПОРЕД ЗДРУЖЕНИЕТО НА ЛИКОВНИТЕ КРИТИЧАРИ

Без концепт во презентацијата на уметноста

ВЕСНА ИВАНОВСКА

Македонија досега нема сериозна политика на презентацијата на уметноста во странство, а тоа е жално бидејќи во земјава има квалитетни уметници, кои со жар чекаат да му покажат на светот нешто ново. Ова меѓу другото беше речено на трибината „Критиката и изборот: Ликовната критика и македонската презентација на современата уметност во странство“, која се одржа во Мулти-медииалниот центар „Мала станица“.

Дебатата ја отвори ликовниот критичар Зоран Петровски, претседател на Македонското здружение на ликовни критичари (AICA), организатор на трибината. Тој ја постави главната тема - дали здружението може да се стави во улога на субјект што ќе ги застапува интересите на државата во презентацијата на македонската ликовна уметност во странство.

Неговиот колега Небојша Вилиќ, член во Советот за култура при Министерството за култура, повикувајќи се на член во Законот за култура (според кој во презентацијата на ликовната уметност во странство треба да учествуваат здруженија на граѓани и невладини организации) го начна прашањето за активното учество на здружението во концепирањето на стратегијата на нашата уметност во

странство.

- Многу е важно да ги позиционираме состојбата и капацитетот на здружението. Критичарите учествуваат во комисиите што ги избираат уметниците, но исклучиво како поединци, не како здружение. За жал, надлежниот министер и понатаму има можност сам да донесува решенија. Но, тој мора да води културна политика соодветна на актуелната политика. Вистинското прашање е како да се претставува државата во странство и што може да придонесе нашето здружение, особено во создавањето на програмите во Македонските културни центри. Имам многу забелешки зашто изложувањата во нив се сосема нетранспарентни - рече Вилиќ.

Според Елизабета Шелева, книжевна критичарка, културниот експорт е сериозно и стратезиско прашање за нашата земја. Таа смета дека досега не се водела сериозна политика за презентацијата на уметноста во странство и таа воопшто не се разликувала од арбитражната политика.

- Заstraшувачка е ситуацијата во уметноста. Критичарите имаат најмалку моќ во културните политики на презентација и афирмација на уметноста во странство. Тоа е жално, зашто Македонија создала квалитетни луѓе кои со жар чекаат да кажат нешто ново, но мал е спектарот каде што тие делуваат. Страшно е ако си го дозволиме луксузот политиката на

Големите уметници не секогаш со адекватна „придружба“: дело на Глигор Чемерски

изборот да биде арбитражен - рече Шелева.

Ликовната критичарка Соња Абациева рече дека во последните 15 години министерот за култура в раце ги презел сите ингеренции. Таа смета дека Македонија нема никаков концепт за презентација на уметноста во странство во ниту една сфера.

- Тоа е лошо не само за Министерството, туку и за институциите - рече Абациева.

Според Абациева, во ателјето Cite Internationale des Arts во Париз биле изложени дела од Вана Урошевиќ до Глигор Чемерски, Сергеј Андреевски, Марија Павловска, од Рубенс Корубин, односно била направена изложба без никаков концепт.

- Слична ситуација имаше и во други градови во светот. Не може да зборуваме за никаква стратегија, туку за целосно отсуство на критериуми. Здружението треба да посочи на кој начин треба да се пренесат ингеренциите на министерот, зашто премногу се користи неговото дискреционо право - рече Абациева.

Нејзиниот колега Бојан Иванов не се согласува со неа и смета дека министерот треба да решава за сè, зашто тоа му е работа.

- Во работата треба да му помагаме ние, експертите. Но, најважно е здружението да го кренеме на нозе, зашто шест години беше во кома - рече Иванов.